

Rika och fattiga länder – fördjupad analys

Orsaker till och konsekvenser av en ojämlig fördelning av inkomster och förmögenheter mellan människor i Sverige och i olika delar av världen - Samhällskunskap, Årskurs 7-9

Del 4 av 5 i Människors olika förutsättningar

Syfte

Eleverna ska förstå orsaker till varför vissa länder är rika och andra fattiga.

Läraren reflekterar

I tidigare lektioner om [rika och fattiga länder](#) har jag lyssnat på elevernas samtal i basgrupperna. De har lyft fram många olika och viktiga [samband](#) mellan *orsaker* till varför världen ser ut som den gör idag och vilka olika *konsekvenser* dessa orsaker fört med sig. Jag har försökt sammanfatta dessa tankar i några punkter och anslagit i klassrummet, samt lyft fram de begrepp som många grupper hade med i sin diskussion. Detta gör det enklare för eleverna att komma ihåg, se samband och fortsätta med fördjupade analyser.

Metod och arbetsuppgifter

Börja med att samtala om begrepp. Eleverna kan fundera enskilt om de vet vad de betyder. Resonera parvis och lyft slutligen elevernas tankar om begreppen i helklass. Utveckla där det behövs.

- Industrialisering/industrialism
- Kapitalism
- Koloni/kolonialisering/kolonialism
- Slavar
- Medellivslängd
- Självhushåll
- Export/import
- Råvaror
- Rasism

Titta på filmen:

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/KlhFqXF-7AM?start=228&feature=oembed>

Välj ut några centrala frågeställningar som passar, utifrån filmen och tidigare diskussioner. Låt eleverna fundera enskilt, parvis (eller i mindre basgrupper) och i helklass. Varva muntliga och skriftliga uppgifter. Exempel på frågor:

- Hur ser sambandet ut mellan fattigdom/rikedom och före detta kolonier? Vilka *orsaker* låg bakom kolonialisering och vilka *konsekvenser* har det fått? Ge några exempel. För vilka var kolonialiseringen positiv? För vilka var den negativ? Se det ur olika *perspektiv*.
- Vilket samband kan ni se *över tid* jämfört med länder som vi läst om under *industriella revolutionen* och jordbruksländer? Vilken roll har industrialiseringen spelat för ländernas utveckling? Hur hade världen sett ut *utan* industrier?
- Hur ser sambandet ut mellan fattigdom – sjukvård – medellivslängd? Vilka *konsekvenser* får detta?
- Hur tror ni att världen kommer att se ut om 200 år? Några grupper diskuterade att världen kommer vara mer

jämlik, medan andra grupper diskuterade att skillnaderna mellan länderna bara kommer öka. *Motivera ditt svar. Hur tänker du? Varför?*

- Det stora slavhandeln har mer eller mindre upphört, men rika västvärldens intressen för billig arbetskraft har knappast upphört. Alltifrån textilföretag till teknikproducenter vänder sig till de länder som producerar billigast. En del kritiker menar att det är "den nya tidens slavhandel". Håller du med eller inte? Motivera ditt svar.

Lgr22 Syfte*

Utveckla kunskaper om sociala, ekonomiska, politiska, rättsliga och mediala förhållanden och strukturer i samhället. Förmåga att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv och kritiskt granska hur de framställs i olika källor.

Centralt innehåll*

Orsaker till och konsekvenser av en ojämlig fördelning av inkomster och förmögenheter mellan människor i Sverige och i olika delar av världen.

Betygskriterier*

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället. Eleven beskriver **komplexa** samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. Eleven för **välutvecklade** resonemang om hur individer och grupper kan påverka och påverkas av förhållanden och strukturer i samhället.

Eleven för **välutvecklade** resonemang om samhällsfrågor utifrån kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället. Eleven granskar information och åsikter som rör samhällsfrågor i olika källor med **välgrundade** källkritiska argument.

* Flera av uppgifterna korsar andra ämnen, till exempel geografi. Därför lämpar sig hela området väl till ett ämnesövergripande arbete.